

СХВАЛЕНО

Вченою радою Центральноукраїнського
державного університету імені Володимира
Винниченка

(протокол № __ від _____ 2023 р.)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Центральноукраїнського
державного університету імені
Володимира Винниченка

_____ Євген СОБОЛЬ

«__» _____ 2023 р.

**Програма підвищення кваліфікації
педагогічних та науково-педагогічних працівників за спеціальністю
011 Освітні, педагогічні науки**

Складники програми	Зміст програми
Назва програми	Гендерна рівність та недискримінація
Розробники	Наталя Пасічник, Ренат Ріжняк, Катерина Акбаш
Напрямок (найменування)	розвиток професійних компетентностей (знань про гендерну рівність, про способи забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків, посилення освітніх спроможностей щодо протидії насильству за ознакою статі)
Форми підвищення кваліфікації	інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, очно-дистанційна, Google Workspace for Education), дуальна. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.
Вид підвищення кваліфікації	навчання за програмою підвищення кваліфікації
Цільова аудиторія	учителі, викладачі закладів вищої освіти, коледжів та закладів професійно-технічної освіти
Мета програми	підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників для розвитку їх професійних компетентностей (знання про гендерну рівність, про способи забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків, посилення освітніх спроможностей щодо протидії насильству за ознакою статі)
Зміст програми (анотація)	Типова освітня програма для підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників розроблена на основі сучасної державної освітньої політики, концепції Нової української школи та Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти та складається з таких освітніх компонентів: 1. Становлення теорії і практики гендерних досліджень. Український фемінізм і феміністки: історія та сучасність. 2. Проєкти з гендерної проблематики в Україні. Стратегія впровадження гендерної рівності в сфері освіти.

	<p>3. Засоби масової інформації як джерело продукування гендерних стереотипів. Гендерна (не)рівність у засобах масової інформації: українські реалії.</p> <p>4. Числові дані як основа гендерних дискусій та дискурсів. Методика роботи з гендерною статистикою сфери освіти.</p> <p>5. «Нерівна рівність» сучасної освіти. Впровадження гендерних підходів у систему освіти України. Гендерні аспекти прихованого навчального плану.</p> <p>6. Застосування простих гендерних індексів в гендерному аналізі освіти. Складні гендерні індекси. Освітні показники в складних гендерних індексах.</p>
<p>Обсяг програми (тривалість)</p>	<p>30 годин без врахування самотійної роботи, або 2 кредити ЄКТС (60 годин) з урахуванням самотійної роботи</p>
<p>Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться (загальні, фахові тощо).</p>	<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність діяти як відповідальний громадянин та брати участь у суспільному житті на різних рівнях. • здатність до взаємодії з іншими в різних соціальних ситуаціях та критичного оцінювання соціальних подій та явищ. • здатність до особистісного та професійного самовизначення, самоствердження та самореалізації впродовж життя, до цінування багатоманітності в суспільстві. • здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків. • здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей. <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • професійно-педагогічна компетентність (K1) – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інклюзії, інноватики для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню суб'єктів навчання, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів сфери освіти. • соціально-громадянська компетентність (K2) – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі гендерних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв'язанні, усвідомлення громадянського обов'язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв'язання, навички ефективною та конструктивною участі в цивілізаційному суспільному розвитку, здатність до ефективною командної роботи, вміння попереджувати та розв'язувати конфлікти,

	<p>досягаючи компромісів.</p> <ul style="list-style-type: none"> • загальнокультурна компетентність (К3) – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших. • мовно-комунікативна компетентність (К4) – володіння системними знаннями про норми й типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій). • психологічно-фасилітативна компетентність (К5) – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я суб'єктів навчання, здатність сприяти їхньому творчому становленню учнів та індивідуалізації. • підприємницька компетентність (К6) – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави. <ul style="list-style-type: none"> ○ інформаційно-цифрова компетентність (К7) – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.
Види діяльності	Лекція, практичне заняття, інструктивно-методичне заняття, тренінг, самостійна робота
Результати підвищення кваліфікації	Підсумковий контроль, який включає вихідне тестування з оцінкою.
Строки виконання програми	Відповідно до плану-графіка підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників
Місце виконання програми	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка вул. Шевченка,1, м. Кропивницький
Вартість надання освітньої послуги	___ грн. за 30 годин (1 кредит ЄКТС). Вартість документу про підвищення кваліфікації становить _____ грн
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат про підвищення кваліфікації

У результаті підвищення кваліфікації слухачів мають бути досягнені такі результати навчання:

ПРН 1. Усвідомлення викликів, що стоять перед загальноосвітньою школою, компонентів концепції Нової української школи, нових професійних ролей і завдань, що стоять перед педагогічними та науково-педагогічними працівниками в контексті реформених змін.

ПРН 2. Розуміння основних положень «Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року» та операційного плану заходів на 2022–2024 роки з її реалізації.

ПРН 3. Розвиток навичок організації освітнього середовища, орієнтованого на гендерну рівність та недискримінацію.

ПРН 4. Усвідомлення важливості врахування індивідуальних особливостей кожної дитини для створення безпечного та емоційно-комфортного освітнього середовища.

ПРН 5. Поглиблення розуміння причин та джерел виникнення гендерних та дискримінаційних стереотипів.

ПРН 6. Розвиток навичок використання активних методів переконання щодо забезпечення рівних прав жінок та чоловіків при плануванні й проведенні різних видів освітньої діяльності.

ПРН 7. Розвиток навичок організації виконання суб'єктами освітнього процесу творчих проектів з гендерної та недискримінаційної тематики, в тому числі з використанням гендерної статистики.

ПРН 8. Поглиблення розуміння ролі батьків в питаннях гендерної рівності та недискримінації, знання різних форм співпраці з родинами.

ПРН 9. Розуміння концепції інклюзивної освіти в частині забезпечення рівних прав жінок та чоловіків для здобуття якісної освіти та рівних можливостей її реалізації в освітньому процесі.

ПРН 10. Розвиток навичок використання педагогічними та науково-педагогічними працівниками інноваційних технологій організації освітнього процесу в контексті формування розуміння необхідності забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків.

Навчально-тематичний план підвищення кваліфікації за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (форма навчання очна)

№	Назва освітнього компоненту	Кількість кредитів ЄКТС	Заг. к-сть годин	К-сть аудиторних годин	Самостійна робота
1	Становлення теорії і практики гендерних досліджень. Український фемінізм і феміністки: історія та сучасність.		10	6	4
2	Проекти з гендерної проблематики в Україні. Стратегія впровадження гендерної рівності в сфері освіти.		10	4	6
3	Засоби масової інформації як джерело продукування гендерних стереотипів. Гендерна (не)рівність у засобах масової інформації: українські реалії.		10	4	6
4	Числові дані як основа гендерних дискусій та дискурсів. Методика роботи з гендерною статистикою сфери освіти.		10	4	6
5	«Нерівна рівність» сучасної освіти. Впровадження гендерних підходів у систему освіти України. Гендерні аспекти прихованого навчального		10	6	4

	плану.				
6	Застосування простих гендерних індексів в гендерному аналізі освіти. Складні гендерні індекси. Освітні показники в складних гендерних індексах.		8	4	4
7	Підсумковий контроль		2	2	0
	Всього за планом	2	60	30	30

Програмні результати навчання за освітніми компонентами:

1. Становлення теорії і практики гендерних досліджень. Український фемінізм і феміністки: історія та сучасність.

ПРН 1. Усвідомлення викликів, що стоять перед загальноосвітньою школою, компонентів концепції Нової української школи, нових професійних ролей і завдань, що стоять перед педагогічними та науково-педагогічними працівниками в контексті реформених змін.

ПРН 2. Розуміння основних положень «Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року» та операційного плану заходів на 2022–2024 роки з її реалізації.

ПРН 5. Поглиблення розуміння причин та джерел виникнення гендерних та дискримінаційних стереотипів.

ПРН 6. Розвиток навичок використання активних методів переконання щодо забезпечення рівних прав жінок та чоловіків при плануванні й проведенні різних видів освітньої діяльності.

ПРН 10. Розвиток навичок використання педагогічними та науково-педагогічними працівниками інноваційних технологій організації освітнього процесу в контексті формування розуміння необхідності забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків.

2. Проекти з гендерної проблематики в Україні. Стратегія впровадження гендерної рівності в сфері освіти.

ПРН 2. Розуміння основних положень «Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року» та операційного плану заходів на 2022–2024 роки з її реалізації.

ПРН 3. Розвиток навичок організації освітнього середовища, орієнтованого на гендерну рівність та недискримінацію.

ПРН 4. Усвідомлення важливості врахування індивідуальних особливостей кожної дитини для створення безпечного та емоційно-комфортного освітнього середовища.

ПРН 7. Розвиток навичок організації виконання суб'єктами освітнього процесу творчих проектів з гендерної та недискримінаційної тематики, в тому числі з використанням гендерної статистики.

ПРН 8. Поглиблення розуміння ролі батьків в питаннях гендерної рівності та недискримінації, знання різних форм співпраці з родинами.

3. Засоби масової інформації як джерело продукування гендерних стереотипів. Гендерна (не)рівність у засобах масової інформації: українські реалії.

ПРН 1. Усвідомлення викликів, що стоять перед загальноосвітньою школою, компонентів концепції Нової української школи, нових професійних ролей і завдань, що стоять перед педагогічними та науково-педагогічними працівниками в контексті реформених змін.

ПРН 3. Розвиток навичок організації освітнього середовища, орієнтованого на гендерну рівність та недискримінацію.

ПРН 5. Поглиблення розуміння причин та джерел виникнення гендерних та дискримінаційних стереотипів.

ПРН 6. Розвиток навичок використання активних методів переконання щодо забезпечення рівних прав жінок та чоловіків при плануванні й проведенні різних видів освітньої діяльності.

ПРН 9. Розуміння концепції інклюзивної освіти в частині забезпечення рівних прав жінок та чоловіків для здобуття якісної освіти та рівних можливостей її реалізації в освітньому процесі.

4. Числові дані як основа гендерних дискусій та дискурсів. Методика роботи з гендерною статистикою сфери освіти.

ПРН 1. Усвідомлення викликів, що стоять перед загальноосвітньою школою, компонентів концепції Нової української школи, нових професійних ролей і завдань, що стоять перед педагогічними та науково-педагогічними працівниками в контексті реформених змін.

ПРН 2. Розуміння основних положень «Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року» та операційного плану заходів на 2022–2024 роки з її реалізації.

ПРН 5. Поглиблення розуміння причин та джерел виникнення гендерних та дискримінаційних стереотипів.

ПРН 6. Розвиток навичок використання активних методів переконання щодо забезпечення рівних прав жінок та чоловіків при плануванні й проведенні різних видів освітньої діяльності.

ПРН 7. Розвиток навичок організації виконання суб'єктами освітнього процесу творчих проектів з гендерної та недискримінаційної тематики, в тому числі з використанням гендерної статистики.

ПРН 9. Розуміння концепції інклюзивної освіти в частині забезпечення рівних прав жінок та чоловіків для здобуття якісної освіти та рівних можливостей її реалізації в освітньому процесі.

ПРН 10. Розвиток навичок використання педагогічними та науково-педагогічними працівниками інноваційних технологій організації освітнього процесу в контексті формування розуміння необхідності забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків.

5. «Нерівна рівність» сучасної освіти. Впровадження гендерних підходів у систему освіти України. Гендерні аспекти прихованого навчального плану.

ПРН 1. Усвідомлення викликів, що стоять перед загальноосвітньою школою, компонентів концепції Нової української школи, нових професійних ролей і завдань, що стоять перед педагогічними та науково-педагогічними працівниками в контексті реформених змін.

ПРН 2. Розуміння основних положень «Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року» та операційного плану заходів на 2022–2024 роки з її реалізації.

ПРН 3. Розвиток навичок організації освітнього середовища, орієнтованого на гендерну рівність та недискримінацію.

ПРН 4. Усвідомлення важливості врахування індивідуальних особливостей кожної дитини для створення безпечного та емоційно-комфортного освітнього середовища.

ПРН 5. Поглиблення розуміння причин та джерел виникнення гендерних та дискримінаційних стереотипів.

ПРН 6. Розвиток навичок використання активних методів переконання щодо забезпечення рівних прав жінок та чоловіків при плануванні й проведенні різних видів освітньої діяльності.

ПРН 8. Поглиблення розуміння ролі батьків в питаннях гендерної рівності та недискримінації, знання різних форм співпраці з родинами.

ПРН 9. Розуміння концепції інклюзивної освіти в частині забезпечення рівних прав жінок та чоловіків для здобуття якісної освіти та рівних можливостей її реалізації в освітньому процесі.

ПРН 10. Розвиток навичок використання педагогічними та науково-педагогічними працівниками інноваційних технологій організації освітнього процесу в контексті формування розуміння необхідності забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків.

6. Застосування простих гендерних індексів в гендерному аналізі освіти. Складні гендерні індекси. Освітні показники в складних гендерних індексах.

ПРН 1. Усвідомлення викликів, що стоять перед загальноосвітньою школою, компонентів концепції Нової української школи, нових професійних ролей і завдань, що стоять перед педагогічними та науково-педагогічними працівниками в контексті реформених змін.

ПРН 4. Усвідомлення важливості врахування індивідуальних особливостей кожної дитини для створення безпечного та емоційно-комфортного освітнього середовища.

ПРН 5. Поглиблення розуміння причин та джерел виникнення гендерних та дискримінаційних стереотипів.

ПРН 7. Розвиток навичок організації виконання суб'єктами освітнього процесу творчих проектів з гендерної та недискримінаційної тематики, в тому числі з використанням гендерної статистики.

ПРН 9. Розуміння концепції інклюзивної освіти в частині забезпечення рівних прав жінок та чоловіків для здобуття якісної освіти та рівних можливостей її реалізації в освітньому процесі.

ПРН 10. Розвиток навичок використання педагогічними та науково-педагогічними працівниками інноваційних технологій організації освітнього процесу в контексті формування розуміння необхідності забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків.

Перелік літератури

1. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 [Електронний ресурс]. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoi-serednoi-osviti-i300920-898>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>.
4. Закон України «Про професійний розвиток працівників» (редакція від 27.12.2019) [Електронний ресурс]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/4312-17#Text>
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».
6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 8 вересня 2020 р. № 1115 «Деякі питання дистанційного навчання», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224.
7. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 грудня 2020 р. № 2136 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».
8. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. Міністерство освіти і науки України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
9. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
10. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1163-р від 20 грудня 2022 р. «Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022–2024 роки з її реалізації».

11. Роз'яснення МОН щодо підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників згідно Листа МОН України від 04.11.2019 №1/9-683

12. Типова освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затверджена Наказом МОН України №36 від 15.01.2018р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-organizaciyi-i-provedennya-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-zakladami-pislyadiplomnoyi-pedagogichnoyi-osviti>.

13. Типові програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, затверджені Наказом МОН України №457 від 23.04.2021 р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-program-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv>.